

LANDSCHAPPELIJK INPASSINGSPLAN

Erf familie Bies, Jonkersvaart 19

Landschapsbeheer
Groningen

Titel: Landschappelijk inpassingsplan

Subtitel : Erf familie Bies, Jonkersvaart 19

Projectnummer: P20122/20122004

Versie: Concept

Datum: 22-10-2020

Auteur(s): R. Luring
E-mail adres: r.luring@landschapsbeheergroningen.nl

Gecontroleerd door: G. Somer

Goedgekeurd door: K. Sjoukes

Contact : Landschapsbeheer Groningen
Roderwolderdijk 60
9744 TH Groningen
050 – 5345199
www.landschapsbeheergroningen.nl

INHOUDSOPGAVE

1. **Analyse historische opbouw landschap**
Historische kaarten met toelichting
2. **Analyse en visie**
Ondersteund met foto- en kaartmateriaal
3. **Landschappelijk inpassingsplan**
In tekst en beeld
4. **Beplantingslijst**
Soorten en aantallen
5. **Bijlage**
 - Landschappelijk inpassingsplan op A3-formaat
 - Visie Houtsingelhoofdstructuur

1. ANALYSE HISTORISCHE OPBOUW LANDSCHAP

Inleiding

De landschappelijke kwaliteit van het Zuidelijk Westerkwartier wordt in sterke mate bepaald door de houtsingelstructuur en de daarbij horende kenmerkende boerenerven. Deze historische erven zijn belangrijk cultureel erfgoed.

Met het herstel van historische elementen op deze erven wordt ook het karakter van het landschap van het Zuidelijk Westerkwartier versterkt. Veel voorkomende elementen op de erven zijn: singels, hagen, een fruitgaard en solitaire bomen.

Historische kaart 1910

Het erf van de familie Bies ligt in Jonkersvaart, een dorp in een kleinschalig veenkoloniaal landschap met kenmerkende houtsingels, vaarten en wijken. Langs de vaarten ontstond karakteristieke lintbebouwing, afgewisseld door singels (afb. 1.1).

Het erf aan Jonkersvaart 19 ligt aan de doorgaande lintbebouwing. Op de historische kaart van 1910 is op de betreffende plek nog geen bebouwing te zien (zie groen kader). Aan weerszijden van het erf is de ontwikkeling van het lint duidelijk zichtbaar.

Bonnekaart 1940

Op de Bonnekaart van 1940 is het erf helder weergegeven: het bestaat dan nog uit twee kavels, met een singel er tussen (afb. 1.2). Op de oostelijke kavel is een woonhuis te zien. Bij de burens, de boerderij aan de oostzijde, is duidelijk te zien dat er een fruitgaard is.

Historische kaart 1965

De historische kaart van 1965 laat zien dat de singel op de erfgrans vervangen is door een weg (afb. 1.3). De bebouwing op het oostelijke perceel is uitgebreid. Langs de vaart staat beplanting.

Historische kaart 1982

Op de historische kaart van 1982 lijkt alle beplanting te zijn verdwenen (afb. 1.4). Daarnaast zien we op het westelijke perceel voor het eerst de twee schuren verschijnen. De twee kavels veranderen naar één boerenerv: de kavelgrans is verdwenen.

Topografische kaart 2019

Achterop het erf is een mestsilo gebouwd, welke recent weer is gesloopt (afb. 1.5).

1.1 Historische kaart 1910

1.2 Bonnekaart 1940

1.3 Historische kaart 1965

1.4 Topografische kaart 1982

1.5 Topografische kaart 2019

2. ANALYSE EN VISIE

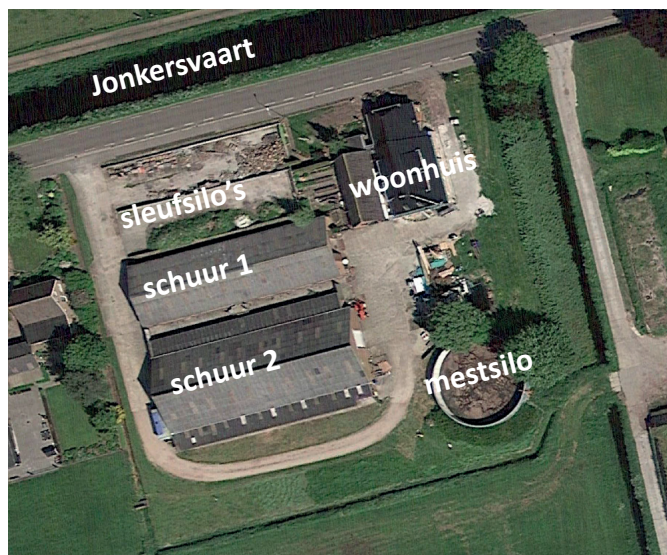
Inleiding

De familie Bies, eigenaar van het erf in Jonkersvaart, doet mee met de regeling Ruimte voor ruimte. De sleufsilos en de voorste loods (schuur 1) zullen worden gesloopt. De mestlo is eerder dit jaar al gesloopt (afb. 2.1).

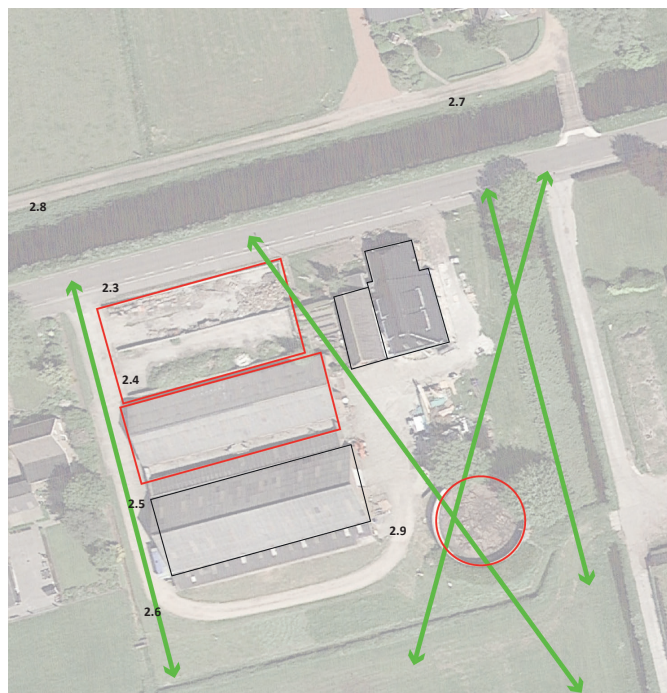
De wens van de familie Bies is om het huidige beeld van een versteend, verrommeld en vervuild erf om te vormen naar een groen erf, dat landschappelijk ingepast is in het Zuidelijk Westerkwartier.

Zichtlijnen

Door het verwijderen van de sleufsilos en schuur 1 wordt het zicht vanaf het lint richting het open landschap versterkt. De gewenste zichtlijnen zijn ten oosten en westen van het erf (haaks op het lint) en twee diagonale zichtlijnen: één tussen de woning en schuur 2 door en één langs de woning richting het zuidwesten (afb. 2.2).

2.1 Onderdelen op erf Jonkersvaart 19

2.2 Te verwijderen bouwwerken t.b.v. een groen, landschappelijk ingepast erf (rode lijnen). De groene lijnen geven de gewenste zichtlijnen weer. De cijfers geven het standpunt weer van de bijgevoegde foto's.

2.3 Zicht vanaf de sleufsilo's richting het woonhuis. De sleufsilo's worden verwijderd.

2.4 Zicht vanaf de sleufsilo's richting schuur 1. Schuur 1 wordt verwijderd.

2.5 Zicht vanaf het erf richting het open landschap. Schuur 2 wordt gerenoveerd.

2.6 Zicht vanaf het achtererf richting het open landschap. De openheid wordt gehandhaafd.

Cultuurhistorische waarden

Elk onderdeel op het boerenerf is ontstaan doordat het van nut was. Zo biedt een singel bescherming tegen wind; zorgen bloeiende bomen, struiken en planten voor stuifmeel en nectar, kan men zelfvoorzienend leven met een fruitgaard en moestuin en bieden solitaire bomen schaduw.

Visie

Op het erf in Jonkersvaart zijn de volgende punten van belang (zie afb. 2.10):

- Creëren zichtlijnen vanaf de vaart naar het landschap
- Cultuurhistorisch verantwoorde invulling van de ruimte die ontstaat door sloop, door aan te sluiten op de gebiedseigen structuren van het landschap
- Vergroten stuifmeel- en nectar-aanbod
- Vergroenen van een voormalig stenig erf, creëren van een landelijke uitstraling
- Het behouden van waardevolle erfbeplanting

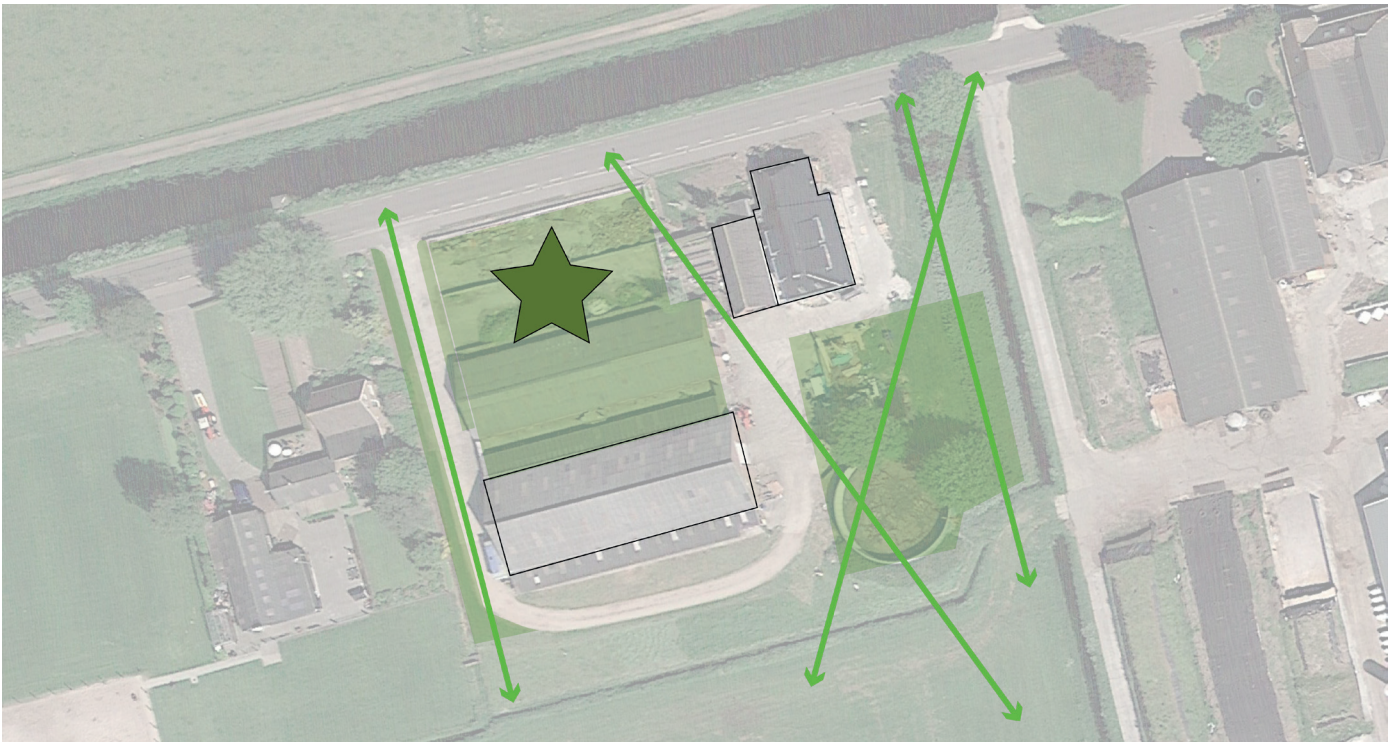
2.7 Zicht op het erf vanaf de overkant van de vaart. De huidige sleufsilos zorgen voor een verrommeld beeld.

2.8 Zicht op het erf vanaf de overkant van de vaart. De voorste loods zal worden afgebroken.

2.9 Zicht vanaf het achtererf richting de burens. De mestlo is reeds verwijderd.

2.10 Onderdelen visie

3. LANDSCHAPPELIJK INPASSINGSPLAN

De ruimte die vrij komt door de sloop van de sleufsilos en schuur leent zich uitstekend voor de aanleg van een fruitgaard. Zoals uit de historische analyse bleek, komen fruitgaarden van oudsher in de omgeving voor.

De fruitgaard wordt omgeven door een beukenhaag. Deze haag biedt veel schuil- en nestgelegenheid voor broedvogels. Daarnaast wordt het beeld van een voormalig versteend en verrommeld erf op deze manier vergroend.

De fruitgaard is compleet door de toevoeging van diverse soorten bessenstruiken. In de fruitgaard en langs het versmalde toegangspad wordt een nader te bepalen kruiden- en bloemenmengsel ingezaaid.

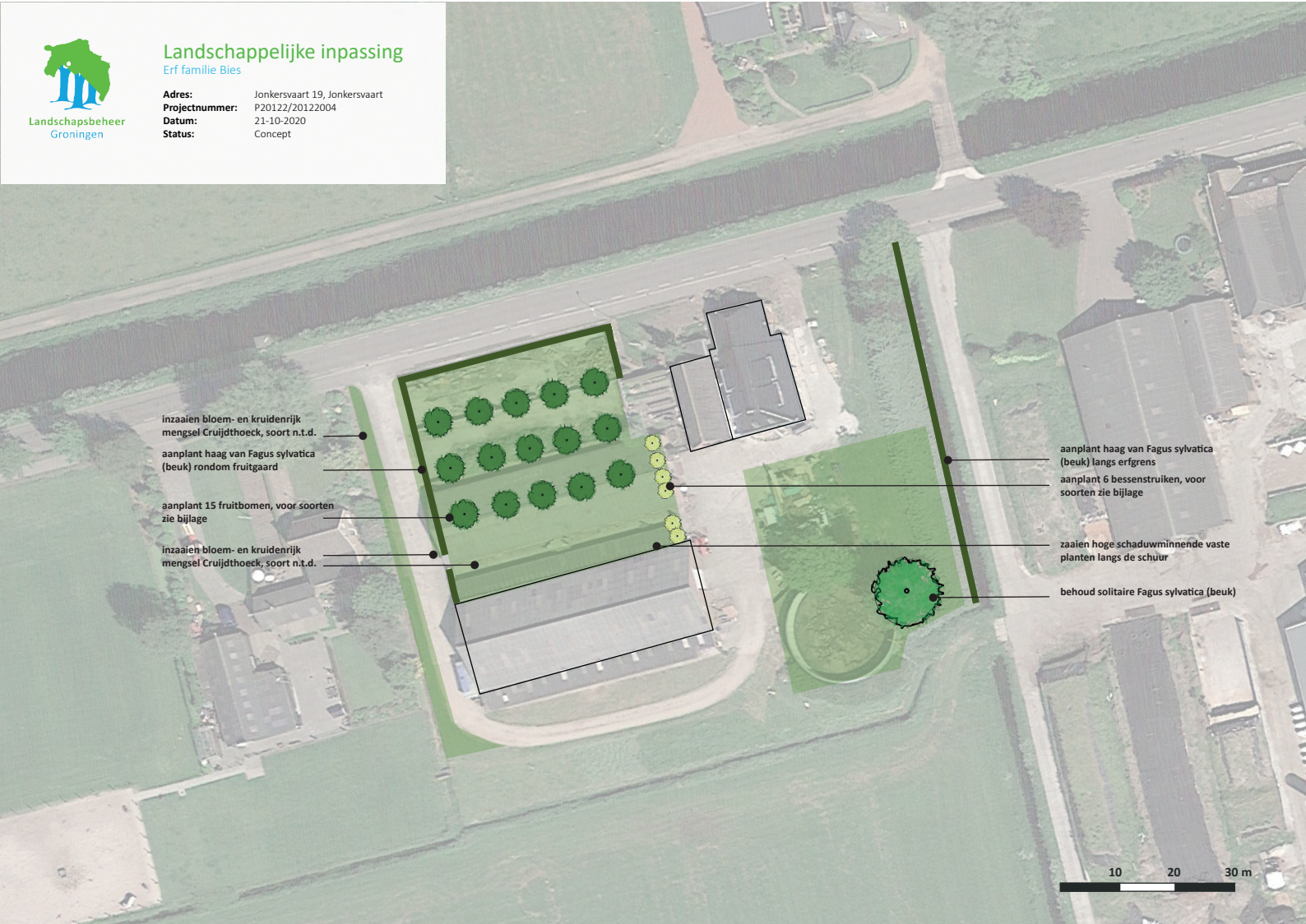
Ten slotte wordt aan de oostkant van het erf een erfscheiding gecreëerd door aanplant van een beukenhaag. Dit is bewust alleen in de lengterichting gesitueerd, zodat zichtlijnen behouden blijven. De oude beuk wordt als markering gehandhaafd.

Landschappelijke inpassing

Erf familie Bies

Adres: Jonkersvaart 19, Jonkersvaart
Projectnummer: P20122/20122004
Datum: 21-10-2020
Status: Concept

3.5 Landschappelijk inpassingsplan erf familie Bies, Jonkersvaart 19 (zie bijlage voor versie op A3-formaat)

4. BEPLANTINGLIJST

AANTAL	SOORT	MAAT
625 st	<i>Fagus sylvatica</i> (beuk t.b.v. haag)	60-80
2 st	<i>Malus domestica</i> Zoete Kroon (goede bewaarappel)	hoogstam
2 st	<i>Malus domestica</i> Glorie van Holland (sappige handappel)	hoogstam
2 st	<i>Malus domestica</i> Groninger Kroon (goede handappel)	hoogstam
2 st	<i>Malus domestica</i> Bremley's Seedling (sedeling, moesappel)	hoogstam
1 st	<i>Malus domestica</i> James Grieve (vroeg handappel)	hoogstam
2 st	<i>Pyrus communis</i> Gieser Wildeman (goede stoofpeer)	hoogstam
2 st	<i>Pyrus communis</i> Beaurré Hardy (zacht en aromatisch)	hoogstam
2 st	<i>Pyrus communis</i> Comtesse de Paris (rinse smaak)	hoogstam
2 st	<i>Ribes rubrum</i> 'Jonkheer von Tets' (rode bes)	struik
2 st	<i>Ribes rubrum</i> (aalbes)	struik
2 st	<i>Ribes uva-crispa</i> (kruisbes)	struik
	Mengsel Cruydhoeck, n.t.b.	-

De fruitbomen worden aangeplant met twee boompalen en boomband, de haag van *Fagus sylvatica* (toetaal 125 m) met 5 stuks per m². Het zadenmengsel wordt bij voorkeur in het najaar gezaaid volgens de richtlijnen van de Cruydhoeck (www.cruydhoeck.nl/advies/algemene-aanwijzingen-voor-aanleg-van-bloemenweides).

5. BIJLAGE

